

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Gramatyka kontrastywna niemiecko-polska

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia germańska Specjalność Filologia germańska (grupa z językiem niemieckim od poziomu A1) Jednostka organizacyjna Wydział Neofilologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2023/24 Kod zajęć 09GERFGAS.18K.04133.23 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Jarosław Aptacy, Janusz Taborek	
Prowadzący zajęcia	Janusz Taborek	
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Konwersatorium: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przedstawienie miejsca badań kontrastywnych w obrębie innych kierunków komparatystyki językoznawczej; omówienie podstaw metodologicznych językoznawstwa konfrontatywnego
C2	przekazanie teoretycznej wiedzy o systemowych różnicach i podobieństwach między językiem niemieckim i polskim; ćwiczenie umiejętności porównywania struktur fonologicznych, morfologicznych oraz składniowych języka niemieckiego i polskiego w oparciu o próbki tekstów tłumaczonych, pogłębienie analizy o elementy dotyczące słowotwórstwa, leksykologii i frazeologii
C3	wprowadzenie w samodzielne analizy konfrontatywne; pogłębianie wiedzy o różnicach językowych wpisujących się w postawę rozumienia odrębności kulturowej członków poszczególnych wspólnot językowych;

Wymagania wstępne

znajomość języka niemieckiego na poziomie co najmniej B1+

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna podstawowe tematy, pojęcia i zagadnienia dotyczące badań językoznawczych w zakresie lingwistyki kontrastywnej niemiecko-polskiej	GER_K1_W02	Egzamin pisemny, pisemne zadania domowe, ocena w dyskusji
W2	Zna treść, formę i funkcję podstawowej terminologii z zakresu językoznawstwa kontrastywnego	GER_K1_W02	Egzamin pisemny
W3	Ma uporządkowaną wiedzę ogólną na temat językoznawstwa porównawczego	GER_K1_W01	Egzamin pisemny
W4	Ma świadomość kompleksowej natury języka	GER_K1_W04	Egzamin pisemny
W5	Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie gramatyki kontrastywnej niemiecko-polskiej	GER_K1_W02	Egzamin pisemny
W6	Zna podstawowe metody badawcze i interpretacyjne mające zastosowanie w porównywaniu tekstów w analizowanych językach	GER_K1_W03	Egzamin pisemny
W7	Ma wiedzę o powiązaniach lingwistyki kontrastywnej z innymi gałęziami komparatystyki językowej, translatoryką, językoznawstwem stosowanym (zwłaszcza z glottodydaktyką)	GER_K1_W03	Egzamin pisemny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Umie samodzielnie zdobywać wiedzę z wykorzystaniem słowników, leksykonów oraz innych tradycyjnych i multimedialnych źródeł niemiecko- i polskojęzycznych	GER_K1_U02	Kolokwium pisemne
U2	Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł	GER_K1_U02	Kolokwium pisemne
U3	Umie właściwie korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu analizy materiału językowego	GER_K1_U03, GER_K1_U10	Kolokwium pisemne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U4	Potrafi skutecznie posługiwać się poznanymi metodami i narzędziami lingwistyki kontrastywnej	GER_K1_U03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U5	Właściwie analizuje konkretne zjawiska językowe we współczesnej niemieckiej i polskiej	GER_K1_U04, GER_K1_U10	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U6	Poprawnie formułuje wnioski z analiz tekstów z wykorzystaniem dorobku germanistyki i polonistyki	GER_K1_U03, GER_K1_U05, GER_K1_U10	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U7	Ma umiejętności językowe w zakresie językoznawstwa kontrastywnego oraz potrafi wypowiadać się o tej dziedzinie w języku niemieckim i polskim	GER_K1_U09	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Ma świadomość wartości dziedzictwa kulturowego obszaru językowego niemieckiego i polskiego	GER_K1_K06	Egzamin pisemny
K2	Jest bardziej świadomy różnorodności kulturowej, w tym też językowej	GER_K1_K04	Egzamin pisemny

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Studia porównawcze nad językami naturalnymi ze szczególnym uwzględnieniem genezy, specyfiki i metodologii badań kontrastywnych	W1, W2, W3, W4, W7, U4, U6, K1, K2	Wykład, Konwersatorium
2.	Ważniejsze kontrasty i podobieństwa pomiędzy językiem niemieckim i polskim w obrębie fonetyki i fonologii, morfologii, składni oraz dominujących struktur słotwórczych, jak również wybranych zagadnień z zakresu leksykologii i frazeologii	W1, W2, W4, U2, U3, U4, U6	Wykład, Konwersatorium
3.	Zastosowanie wiedzy o systemowych podobieństwach i różnicach między obu językami w dziedzinie nauki o tłumaczeniach oraz praktyce nauczania języka niemieckiego i polskiego jako języków obcych	W2, W3, W4, W6, U3	Konwersatorium
4.	Relacje mylących podobieństw międzyjęzykowych („fałszywi przyjaciele tłumacza”)	W3, W4, W5, U1, U2, U3, U4	Wykład, Konwersatorium
5.	Leksykologiczne aspekty porównań międzyjęzykowych	W4, U2, U3, U4, K2	Wykład, Konwersatorium
6.	Porównywanie struktur fonologicznych, morfologicznych oraz składniowych języka niemieckiego i polskiego w oparciu o próbki tekstów (tłumaczonych)	W1, W2, W3, W4, U2, U3, U4, U5	Konwersatorium
7.	Różnice kulturowe pomiędzy rodzimymi użytkownikami języka niemieckiego i polskiego – spojrzenie przez pryzmat językowy	W1, W4, U4, U6, U7, K2	Wykład

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy
Konwersatorium	Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	1. Zaliczenie konwersatorium jest warunkiem dopuszczenia do egzaminu końcowego z przedmiotu, przy czym nie wpływa ono na ocenę z egzaminu końcowego. 2. Egzamin obejmuje zagadnienia z wykładu i konwersatorium. 3. Skala ocen 0-59% - ndst 60 - 68% - dst 69 - 76% - dst + 77 - 84% - db 85 - 92% - db + 93-100% - bdb
Konwersatorium	1. Zaliczenie konwersatorium na podstawie kolokwium pisemnego i bieżących zadań. Jest ono warunkiem dopuszczenia do egzaminu końcowego, przy czym nie wpływa ono na ostateczną ocenę z egzaminu. 2. Skala ocen 0-59% - ndst 60 - 68% - dst 69 - 76% - dst + 77 - 84% - db 85 - 92% - db + 93-100% - bdb

Literatura

Obowiązkowa

- Engel, Ulrich et al. (1999) Deutsch-polnische kontrastive Grammatik (2 Bde.). Heidelberg: Julius Groos Verlag;
- Nagórko, Alicja (2006): Zarys gramatyki polskiej (ze słowotwórstwem), Warszawa: PWN;

Dodatkowa

- Darski, J. 2015. Gramatyka niemiecka z uwagami konfrontatywnymi. Poznań: Wyd. UAM
<<http://hdl.handle.net/10593/12730>>
- Rytel-Schwarz, D. et al. 2012. Deutsch-polnische kontrastive Grammatik. Bd. 4. Die unflektierbaren Wörter. Hildesheim et al.: Olms
- Rytel-Schwarz, D. et al. 2018. Deutsch-polnische kontrastive Grammatik. Bd. 2. Der Satz. Hildesheim et al.: Olms
- Tekin, Ö. 2012. Grundlagen der Kontrastiven Linguistik in Theorie und Praxis. Tübingen: Stauffenburg
- Tworek, A. 2012. Einführung in die deutsch-polnische vergleichende Phonetik. Dresden: Neisse Verlag

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Konwersatorium	30
Czytanie wskazanej literatury	50
Przygotowanie do zaliczenia	10

Przygotowanie do egzaminu	30
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 150
Liczba punktów ECTS	ECTS 5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
GER_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wypełniania zobowiązań społecznych i współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego oraz inicjowanie działań na rzecz interesu publicznego w ramach popularyzacji nauki języka niemieckiego i wiedzy o kulturze niemieckiego obszaru językowego
GER_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do poszanowania wartości dziedzictwa kulturowego niemieckiego obszaru językowego oraz cywilizacji ludzkiej
GER_K1_U02	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę z wykorzystaniem słowników, leksykonów oraz innych tradycyjnych i multimedialnych źródeł informacji, a także wyszukiwać, analizować, oceniać i selekcjonować informacje z różnych źródeł
GER_K1_U03	Absolwent/ka potrafi właściwie korzystać ze zdobytej wiedzy przedmiotowej w celu formułowania i analizy problemów badawczych, przyczyn i przebiegu konkretnych zjawisk językowych, literackich, translatologicznych i dotyczących kultury niemieckiego obszaru językowego oraz w celu uzasadniania swoich wyborów
GER_K1_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać i oceniać procesy i zjawiska językowe, literackie, translatologiczne i dotyczące kultury niemieckiego obszaru językowego na podstawie uzyskanej wiedzy i z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi wykorzystywanych w badaniach filologicznych oraz/lub w badaniach interdyscyplinarnych, a także samodzielnie, analitycznie i krytycznie interpretować językowe i literackie teksty i zjawiska kulturowe oraz zjawiska translatologiczne
GER_K1_U05	Absolwent/ka potrafi absolwent potrafi refleksyjnie odnosić się do własnych pisemnych i ustnych wypowiedzi językowych i potrafi je modyfikować pod kontrolą wykładowcy/opiekuna naukowego
GER_K1_U09	Absolwent/ka potrafi wypowiadać się w języku niemieckim oraz w języku polskim w zakresie językoznawstwa, literaturoznawstwa, translatologii i wiedzy o kulturze niemieckiego obszaru językowego
GER_K1_U10	Absolwent/ka potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w zespole
GER_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu literaturoznawstwa i językoznawstwa germańskiego oraz translatologii i kultury niemieckiego obszaru językowego
GER_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie treść, formę i funkcję podstawowej terminologii, a także wybrane zagadnienia i pojęcia z zakresu wiedzy szczegółowej na temat literaturoznawstwa i językoznawstwa germańskiego, translatologii i kultury niemieckiego obszaru językowego oraz badań literaturoznawczych, językoznawczych, translatologicznych i dotyczących kultury niemieckiego obszaru językowego
GER_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe teorie i metodologię nauk literaturoznawczych, językoznawczych, translatologicznych oraz dotyczących kultury niemieckiego obszaru językowego i komunikacji interkulturowej w języku polskim oraz w języku niemieckim, a także metody i teorie wyjaśniające złożone powiązania i zależności między literaturoznawstwem, językoznawstwem, translatologią i kulturą niemieckiego obszaru językowego
GER_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie kompleksową naturę języka (głównie języka niemieckiego), jego złożoności i historyczne zmienności jego znaczeń, a także jego powiązania z językami klasycznymi